

SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS PENSIJŲ SKYRIAUS INFORMACIJA

Valstybinės šalpos išmokos skiriamos ir mokamos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybinių šalpos išmokų įstatymu (Žin., 1994, Nr.96-1873; 2005, Nr.71-2556) bei Valstybinių šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 29 d. nutarimu Nr.346 (Žin., 2004, Nr.47-1558; 2005, Nr.83-3069).

Šalpos pensijos skiriamos:

- 1) neįgaliems vaikams:
 - su sunkiu neįgalumu – 2 bazinės pensijos;
 - su vidutiniu neįgalumu – 1,5 bazinės pensijos;
 - su lengvu neįgalumu – 1 bazinė pensija.
- 2) asmenims, pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais iki 24 metų (atskiris atvejais – iki 26 metų):
 - netekusiems 75-100 procentų darbingumo – 2 bazinės pensijos;
 - netekusiems 60-70 procentų darbingumo – 1,5 bazinės pensijos;
 - netekusiems 45-55 procentų darbingumo – 0,75 bazinės pensijos.
- 3) tėvams, globėjams ar rūpintojams, kurie ne mažiau kaip 15 metų slaugė namuose neįgaliuosius, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikis:
 - netekusiems 75-100 procentų darbingumo – 1,5 bazinės pensijos;
 - netekusiems 60-70 procentų darbingumo arba sukakusiems senatvės pensijos amžių – 1 bazinė pensija.
- 4) motinoms, pagimdžiusioms ir išauginusioms iki 8 metų penkis ar daugiau vaikų:
 - netekusioms 75-100 procentų darbingumo – 1,5 bazinės pensijos;
 - netekusioms 60-70 procentų darbingumo arba sukakusioms senatvės pensijos amžių – 1 bazinė pensija.
- 5) kitiems, aukščiau neišvardintiems asmenims:
 - netekusiems 75-100 procentų darbingumo – 1 bazinė pensija;
 - netekusiems 60-70 procentų darbingumo – 0,9 bazinės pensijos;
 - sukakusiems senatvės pensijos amžių – 0,9 bazinės pensijos.

5 punkte nurodytiems asmenims šalpos pensijos skiriamos tik tuo atveju, jeigu jie nėra asmenys, nurodyti Valstybinių socialinio draudimo pensijų įstatymo (Žin., 1994, Nr.59-1153; 2005, Nr.71-2555) 2 straipsnio 1 dalies 1–6, 8 ar 9 punktuose arba nėra ūkininkai ir jų partneriai, kurių statusą reglamentuoja Ūkininko ūkio įstatymas (Žin., 1999, Nr.43-1358; 2002, Nr.123-5537). Šiems asmenims, gaunantiems pensiją (valstybinę socialinio draudimo, valstybinę, užsienio valstybių pensiją ar kitokią pensinio pobūdžio išmoką), kurios dydis (bendra gaunamų pensijų suma) yra mažesnis už šalpos pensiją, mokamas šalpos pensijos ir gaunamos pensijos ir (ar) pensijos išmokos (bendros jų sumos) skirtumas.

Slaugos išlaidų tikslinės kompensacijos skiriamos:

- 1) vaikams, kuriems nustatytas sunkus neįgalumas – 2,5 bazinės pensijos;
- 2) asmenims, netekusiems 75-100 procentų darbingumo:
 - pripažintiems nedarbingais iki 24 metų (atskiris atvejais – iki 26 metų) – 2,5 bazinės pensijos;
 - pripažintiems nedarbingais po 24 metų (atskiris atvejais – po 26 metų) – 1,5 bazinės pensijos;
- 3) senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims – 1,5 bazinės pensijos.

Būtina sąlyga – šiems asmenims turi būti nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos skiriamos:

- 1) neįgaliems vaikams:
 - su sunkiu neįgalumu – 1 bazinė pensija;
 - su vidutiniu neįgalumu – 0,5 bazinės pensijos.
- 2) asmenims, pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais iki 24 metų (atskiris atvejais – iki 26 metų):
 - netekusiems 75-100 procentų darbingumo – 1 bazinė pensija;
 - netekusiems 60-70 procentų darbingumo – 0,5 bazinės pensijos;

Būtina sąlyga – šiems asmenims turi būti nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis (išskyrus neįgalius vaikus).

Priežiūros (pagalbos) išlaidų tikslinės kompensacijos nuo 2006-01-01 pradėtos skirti senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims, kuriems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis, jeigu jie negauna valstybinės socialinio draudimo I invalidumo grupės pensijos arba 0,5 bazinės pensijos dydžio priedo, skirto specialiajam nuolatinės slaugos ar priežiūros (pagalbos) poreikiui tenkinti. O nuo 2007-01-01 bus skiriamos asmenims, pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais, netekusiais 60 procentų ir daugiau darbingumo po 24 metų (atskiris atvejais – po 26 metų), jeigu jiems nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis.

Šalpos našlaičių pensijos skiriamos mirusiojo arba įstatymų nustatyta tvarka paskelbto mirusiu asmens vaikams:

- 1) nesukakusiems 18 metų;
- 2) sukakusiems 18 metų, besimokantiems nustatyta tvarka įregistruotų aukštųjų, aukštesniųjų, profesinių ar bendrojo lavinimo mokyklų dieniniuose skyriuose, tačiau ne vyresniems nei 24 metų;
- 3) sukakusiems 18 metų, pripažintiems neįgaliaisiais iki 18 metų sukakties, jeigu jie visą laiką nuo šios dienos yra nedarbingi ar iš dalies darbingi.

Šalpos našlaičių pensija skiriama ir mokama 0,5 bazinės pensijos dydžio kiekvienam vaikui. Jeigu teisę gauti šią pensiją turi 4 ir daugiau vaikų, 1,5 bazinės pensijos skiriama visiems vaikams lygiomis dalimis.

Šalpos kompensacijos skiriamos:

- 1) tėvams (tėviams), kurie iki 1995 m. sausio 1 d. ne mažiau kaip 10 metų slaugė namuose vaikus invalidus arba vaikus, pripažintus I ar II grupės invalidais nuo vaikystės arba tapusius I ar II grupės invalidais iki 18 metų;
- 2) motinoms, kurios iki 1995 m. sausio 1 d. pagimdė penkis ar daugiau vaikų ir išaugino juos iki 8 metų.

Šalpos kompensacijos dydis – 1,5 bazinės pensijos.

Šalpos kompensacijos skiriamos nurodytiems asmenims, sukakusiems penkeriais metais mažesnę už senatvės pensijos amžių arba pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais, netekusiais 60 procentų ir daugiau darbingumo.